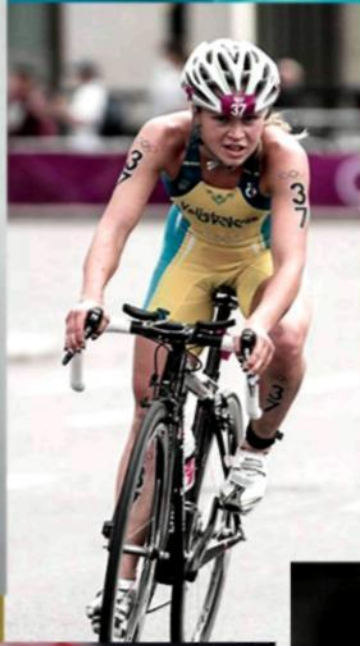

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

**у контексті державної
програми розвитку фізичної культури в Україні:
досвід, проблеми, перспективи**

Присвячується 10-річчю факультету фізичного виховання і спорту

Житомир, 2014

Грибан Г. П. Методична система фізичного виховання як засіб формування фізкультурно-оздоровчих компетентностей у студентів	104
Каплінський В. В., Асаулюк І. О. Складові педагогічного авторитету вчителя фізичної культури	108
Козіброда Л. В., Гуртова Т. В., Безгребельна О. П., Козак І. Г. Світоглядні орієнтації здорового способу життя у фізкультурно-оздоровчій освіті студентської молоді	110
Корягін В. М., Блавт О. З. Основи модифікацій у системі тестового контролю у фізичному вихованні студентів спеціальних медичних груп	113
Костюк Ю. С., Погребенник Л. І. Особливості організації навчально-виховного процесу з фізичного виховання в сільських малокомплектних школах	115
Котова О. В. Теоретико-методологічні засади та проблеми підготовки майбутніх учителів фізичного виховання	118
Красуля М. А. Современные требования к преподаванию физического воспитания в ВУЗе	120
Кузнєцова О. Т. Впровадження інноваційних технологій в навчальний процес фізичного вдосконалення студентів спеціальних медичних груп	124
Кузьминчук А. П. Спеціальна фізична підготовка баскетболістів вищого навчального закладу	127
Леонов Я. В., Путятіна Г. М. Інноваційний підхід до підвищення кваліфікації фахівців не олімпійського спорту	129
Мельничук Д. Р., Ляшко Ю. С. Оцінка координаційних здібностей у дітей середнього шкільного віку	132
Мулик К. В. Спортивно-оздоровчий туризм, як засіб фізичного виховання у дошкільних навчальних закладах	134
Мягченко О. С. Гирьовий спорт у фізичному вихованні та професійній підготовці студентів педагогічних університетів	137
Петров Д. О. Науково-методичні рекомендації фізичного виховання дітей дошкільного віку та учнів молодшої школи	140
Римик Р. В., Маланик Л. Б., Парган Р. М. Характеристика стану здоров'я школярів, які виявили бажання займатися спортом	145
Романчук С. В., Людовик Т. В. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів ВНЗ технічного профілю як соціально-економічна проблема	147

The article reviews the conceptual views of domestic scientists on the issue of health recovery of university students. It is also substantiated the creation of inter-university sports complex on the basis of their own sports and recreation university facilities.

Keywords: healthy lifestyle, sports and recreation activities, sports complex, student youth

МЕТОДИЧНА СИСТЕМА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ

Грибан Г. П.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Постановка проблеми. Ефективність системи фізичного виховання на сучасному етапі розвитку освіти в Україні визначається адекватним вибором мети і завдань, організаційних форм, методів і засобів навчання, оздоровлення та виховання у їх раціональному поєднанні для формування у студентів фізкультурно-оздоровчих компетентностей. Орієнтація на інноваційні технології фізичного виховання студентів призводить до суттєвих змін його змістової і процесуальної складових, детермінує модернізацію традиційної системи фізичного виховання, розробку і модернізацію нової методичної системи, яка становить теоретичні і методичні засади навчального процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах сучасного суспільства функції фізичного виховання студентів значно змінюються. Це викликане тим, що сьогодні істотно змінюються мотиви професійної діяльності в суспільстві. Часто функції фізичного виховання направлені на надання послуг, які мають на меті проведення повноцінного дозвілля, забезпечення здорового способу життя, тобто вони набувають соціального виміру [6, с. 12].

На шляху розбудови України як незалежної держави виникло багато труднощів, які негативно вплинули на всі сторони життя – соціальні, економічні, духовні і культурні. Тому сучасна система фізичного виховання переживає період пошуку стратегічних рішень свого розвитку, що спонукає до методичного осмислення і реформування предмета “Фізичне виховання”, розробки нових педагогічних технологій, які вирізняються новим поглядом на завдання, зміст і методи навчання, іншими підходами до студента, трактуванням його потреб та інтересів [5, 6].

Перша українська програма з фізичного виховання студентів дала достатні підстави стверджувати, що ми маємо справу з теоретичною, методичною і практичною проблемою, як протиріччям між високим рівнем наукових досліджень у галузі розробки та використання сучасних педагогічних технологій становлення фізкультурно-діяльнісної особистості і “вчорашнім” днем у прописаному у програмі підході до вирішення освітніх завдань [10]. Програма цілком сучасна і прогресивна, головна мета якої – визначити стандарт фізичного виховання, відповідний мінімальний рівень обов’язкової фізкультурної освіти для студентів.

У той же час гасла та наукові аргументи на користь тези бути здоровим, які стають змістом теоретичного розділу програми з фізичного виховання, не сприймаються студентством. Вдало прописана у програмі освітня компонента змісту дисципліни на рівні її завдань у дійсності не виконується взагалі, оскільки відсутня нова комплексна система оцінювання успішності з фізичного виховання, яка б поєднувала дві основні сторони змісту дисципліни – становлення у студентів знань і вмінь досягати та підтримувати свій здоровий стан, а також компоненту направлено фізичного розвитку. Таким чином, як і раніше, майже вся увага викладачів і кафедр зосереджена суто на моторній складовій фізичного виховання [4, 10], тобто на складанні тестів з фізичної підготовки.

Трансформація мети та завдань з навчальної дисципліни “Фізичне виховання” до сучасних вимог, пов’язаних із перебудовою системи національної освіти у напрямку її інтеграції до європейського освітнього простору, має базуватися на двох філософських принципах, а саме: 1) принцип епімелія (із грецької – турбота про себе) – полягає в тому, що мотивацією до раціональної поведінки людини є, насамперед, турбота про себе, зміна самої себе: у випадку з фізичним вихованням – турбота про власне здоров’я та дотримання загальних засад здорового способу життя [11]; 2) принцип *kalokagathia* (із грецької – прекрасне і добре) – наголошує, що виховання людини має бути спрямоване на формування гармонії тіла і душі, створення фізично та духовно досконалої особистості [7].

Перспективи докорінної зміни системи фізичного виховання студентів необхідно пов’язати з упровадженням до програм засобів здорового способу життя, забезпечення повноцінного здоров’я, фізичного, психічного, соціального, емоційного та духовного благополуччя студента. Залежно від цільової установки, організаційних форм, використовуваних засобів, видів рухової активності в системі фізичного виховання О.Т. Литвин [8] рекомендує такі основні групи засобів фізичного виховання: рухливі ігри, змагальний спорт, рекреаційно-оздоровчий спорт, оздоровча рухова активність, професійно орієнтована рухова активність, побутова рухова активність.

Впровадження методичної системи фізичного виховання студентів [6] має категоризувати і структурувати певні критерії й еталони навчально-виховного процесу. Від правильності та обґрунтованості методичної системи великою мірою залежить рівень і характер отриманих знань, умінь і навиків, які сформує у майбутнього фахівця фізкультурно-оздоровчі компетентності. Тому методичну систему фізичного виховання необхідно розглядати як велику і складну систему, що містить значну кількість компонентів і підсистем, вимагає певної і стабільної впорядкованості й раціонального керування, виходячи з мети, завдань і змісту фізичного виховання.

Аналіз літературних джерел показав, що сьогодні не існує комплексних досліджень, направлених на модернізацію методичної системи фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів ні в Україні, Росії, Білорусі та інших країнах. Розробка даної проблеми в Європі, США, Японії та інших зарубіжних країнах має свої

особливості, де вся система фізичного виховання у вищих навчальних закладах переважно є органічним поєднанням діяльності держави, її уряду, суспільних організацій, установ та інститутів, робота яких спрямована на всебічний гармонійний розвиток особистості [1, 3, 6], а у країнах із великим приватним капіталом здебільшого перевага надається розвитку студентського спорту – “клубна система” [1, 2, 6].

Метою статті є теоретико-методологічне обґрунтування поняття “фізкультурно-оздоровча компетентність” та виявлення шляхів її формування за допомогою впровадження методичної системи у навчальний процес з фізичного виховання студентів.

Методи дослідження. Для вирішення мети використовувалися такі методи дослідження: концептуально-порівняльний аналіз, узагальнення філософсько-методологічної, психолого-педагогічної та навчально-методичної літератури, новаторського і власного багаторічного викладацького досвіду; метод структурно-системного аналізу; метод моделювання та педагогічний експеримент. Основний педагогічний експеримент здійснювався на базі Житомирського національного агроєкологічного університету, в якому взяло участь шістнадцять навчальних груп студентів в 2006–2012 рр.

Результати досліджень та їх обговорення. Фізичне виховання як навчальна дисципліна дозволяє вирішувати одночасно освітні, виховні та оздоровчі завдання, які спроможні забезпечити збалансований педагогічний вплив на студента відповідно до сучасних вимог формування творчої, інтелектуальної, морально стійкої та фізично досконалої особистості, яка володіє фізкультурно-оздоровчими компетентностями.

Поняття “компетентність” трактується як складна інтегрована характеристика особистості, пов’язана з сукупністю знань, умінь, навичок, ставлень, а також досвіду, що разом дає змогу ефективно провадити діяльність або виконувати певні функції, забезпечуючи розв’язання проблем і досягнення певних стандартів у галузі професії або виді діяльності [9, с. 18].

У галузі фізичного виховання майбутніх фахівців під *компетентністю* можна розглядати складне системне особистісне утворення, що містить мотиваційно-ціннісні орієнтації на здоровий спосіб життя; емоційні і вольові складові, які забезпечують готовність фахівця до фізичного самовдосконалення і саморозвитку за допомогою засобів фізичної культури та спорту; наявність системних фізкультурно-оздоровчих знань, досвіду, вмінь і навичок для вирішення фізкультурно-оздоровчих питань у соціальній інфраструктурі, виробничому колективі, сім’ї тощо.

Методична компетентність – характеризується рівнем теоретичних знань у галузі фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності, вміннями виконувати фізичні вправи та види рухової активності, наявністю знань безпеки життєдіяльності та наданням першої допомоги потерпілому, організацією здорового способу життя в сім’ї або колективі. Методична компетентність майбутнього фахівця розглядається як результат методичної підготовки випускника університету, який має бути здібним і готовим виконувати основні фізкультурно-оздоровчі і тренувальні функції спортивної діяльності, що визначаються його функціональною структурою методичного мислення. Це вирішальна складова фізкультурно-спортивної компетентності фахівця, яка характеризує рівень розвитку методичного мислення, яке необхідне для продуктивного, творчого і практичного вирішення фізкультурно-оздоровчих завдань у різних умовах життєдіяльності.

До фізкультурно-оздоровчих компетентностей майбутніх фахівців також належать:

- *проектувальна компетентність* – здатність до проектування власної рухової активності, способу життя, підтримання доброго стану здоров’я, високої фізичної підготовленості і працездатності та вміння передати це іншим;

- *особистісна (індивідуально-психологічна) компетентність* – здібність і вміння встановлювати міжособистісні відносини: “студент – викладач”, “студент – колектив студентів”, “майбутній фахівець – члени трудового колективу”, “фахівець – управлінсько-адміністративний апарат” тощо;

- *управлінська компетентність* – наявність знань, умінь і навичок організувати й керувати фізкультурно-оздоровчою і спортивно-масовою роботою у сфері виробничого колективу, певної громади, сім’ї;

- *рефлексивна компетентність* пов’язана з вміннями виконати самоаналіз і самооцінку своєї фізкультурно-оздоровчої діяльності, оцінити стан здоров’я, фізичного розвитку, фізичної підготовленості, працездатності, рухової активності та поставити нові фізкультурно-оздоровчі завдання для себе та працівників свого колективу.

Процес формування фізкультурно-оздоровчих компетентностей у студентів вимагає відображення взаємозв’язку і взаємодії наукових підходів до вивчення проблеми методичного оновлення навчального процесу з фізичного виховання, а саме:

- *гуманістичного підходу*, за якого студент розглядається як неповторна унікальна особистість, яка володіє великими можливостями, що можуть бути нею реалізовані за умови надання необхідної психолого-педагогічної і фахової допомоги;

- *системно-діяльнісного*, ідеї якого відображаються при структуризації змісту освітньо-оздоровчої підготовки до життєдіяльності та професійної роботи з позиції міждисциплінарних інтегрованих зв’язків (фізичної культури, теорії і методики фізичного виховання, педагогіки і психології, гігієни й екології, анатомії і фізіології, валеології тощо), що забезпечують високу орієнтацію у безпеці життєдіяльності людини;

- *особистісно-діяльнісного*, що спрямований на досягнення необхідної цілісності образу сучасного фахівця, залученням його до фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- *особистісно зорієнтованого*, з позиції якого розглядається суб’єкт-суб’єктна взаємодія викладача і студента, що забезпечує трансформацію об’єктивності змісту підготовки студентів до фізкультурно-оздоровчої діяльності та дотримання здорового способу життя у суб’єктивні смислові ціннісні погляди і переконання;

- *культурологічного*, з позиції якого фізична культура є частиною загальної культури, сукупністю спеціальних духовних і матеріальних цінностей, спрямованих на оздоровлення і розвиток фізичних здібностей;

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ У КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

- *системного підходу*, що передбачає усвідомлення методичної системи фізичного виховання студентів як певної педагогічної системи і дозволяє розкривати закономірні зв'язки між окремими її компонентами, одним із яких є навчальний процес;

- *компетентнісного підходу*, що дає можливість розглянути фізкультурно-оздоровчу освіченість студента як сукупність певних компетентностей;

- *інноваційного підходу*, спрямованого на вибір та впровадження в систему фізичного виховання студентів новітніх педагогічних технологій фізкультурно-оздоровчого та рекреаційного спрямування;

- *акмеологічного*, суть якого спрямована на врахування закономірностей розвитку і саморозвитку студента; самореалізацію анатомо-фізіологічного і природного потенціалу і формування готовності до самостійної життєдіяльності.

Функціонування методичної системи фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів обумовлено такими чинниками: 1) соціальними вимогами до підготовки фахівців; 2) метою та завданнями сучасної системи фізичного виховання; 3) принципами і змістом фізичної та професійно-прикладної фізичної підготовки до виробничої діяльності. На відміну від традиційної методичної системи, що ґрунтується в основному на підвищенні рівня фізичної підготовленості і складанні заліку з фізичного виховання студентами, *нова методична система базується на принципі "фізкультурно-оздоровча освіта і рухова активність упродовж усього життя"*.

Методична система фізичного виховання студентів базується на таких положеннях: 1) навчальний процес з фізичного виховання конструюється як методична система, яка має свою мету, завдання, зміст, методи, форми і засоби виховання та підготовки студентів; 2) навчальна дисципліна "Фізичне виховання" є обов'язковою в навчальному плані вищих навчальних закладів протягом усього періоду навчання студента у вищому навчальному закладі, розглядається в єдності змістового і процесуального компонентів повноцінної підготовки майбутніх фахівців; 3) одним із провідних принципів методичної системи фізичного виховання студентів є всебічна підготовка, яка спрямована на розв'язання соціально-економічних завдань і проблем в соціальній інфраструктурі, а саме: а) забезпечення освітнього рівня молоді щодо засобів здорового способу життя та впровадження його в життєдіяльність; б) профілактика шкідливих звичок (вживання алкоголю, наркотиків, куріння); в) раціональне використання вільного часу й активне проведення дозвілля; г) оздоровлення психологічного клімату у виробничих колективах та підвищення активності молоді в громадському житті, закріплення її в місцях проживання; 4) практичний розділ з дисципліни "Фізичне виховання" включає традиційні та інноваційні засоби фізичної культури; 5) методи, форми і засоби фізичного виховання повинні бути адекватні майбутній діяльності випускника вищого навчального закладу. Проектування технології навчального процесу у фізичному вихованні, виходячи із формування змісту методичної системи, передбачає наявність зворотного зв'язку між кінцевим результатом навчальної діяльності і кожним проміжним етапом технології навчання (рис. 1).

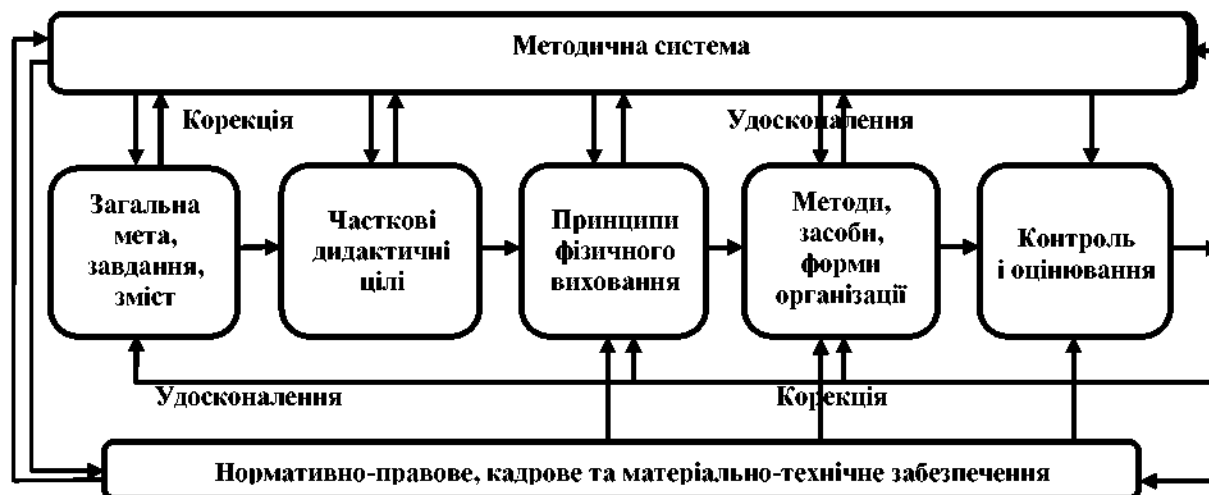

Рис. 1. Технологія навчального процесу з фізичного виховання

Це дозволяє оперативну і своєчасно управляти і коректувати навчальний процес. Саме завдяки системному підходу педагогічний процес у фізичному вихованні, з усією його своєрідністю і неповторністю, розглядається як цілісність, що складається із взаємопов'язаних структурних компонентів і підпорядковується загальному закону організаційної побудови функціонування систем.

Особистісно орієнтована технологія навчання студентів за оновленою методичною системою фізичного виховання забезпечувалася виконанням діагностико-рефлексивного аналізу завдань та шляхів її реалізації, які склалися з п'яти етапів (табл. 1). Реалізація діагностичного блоку методичної системи дозволила внести корективи під час проектування, формування і впровадження методичної системи, з позиції кожного її структурного компонента.

Вертикальне структурування показує, що реалізація методичної системи йде у двох напрямках: 1) особистісне фізичне вдосконалення студента; 2) методика передачі фізкультурно-оздоровчих і спортивних знань, тобто методичний рівень навчання. Реалізація цих двох рівнів взаємопов'язана і взаємообумовлена. Особистісне фізичне

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ У КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

вдосконалення студента є базовим для формування у студентів певних знань, умінь і навиків і закладає основу для методичних фізкультурно-оздоровчих компетентностей, розкриває студентам зміст фізкультурно-оздоровчої діяльності. Методичний рівень виконує функцію адаптації методів, форм, засобів фізичного виховання та спортивної діяльності до природних умов життєдіяльності та роботи на виробництві.

Таблиця 1

**Етапи проектування технології навчання за новоствореною моделлю
методичної системи фізичного виховання студентів**

Етапи	Завдання та шляхи реалізації методичної системи
I (цільовий)	1. Визначення мети проектування технології навчального процесу з фізичного виховання 2. Задання рівнів опанування навчальної дисципліни "Фізичне виховання"
II (аналіз)	3. Визначення системи педагогічних умов досягнення мети методичної системи 4. Оцінювання вихідних даних, що визначають якісні показники навчального процесу з фізичного виховання 5. Побудова конкретної моделі педагогічного процесу (моделювання) 6. Висунення гіпотез про варіанти досягнення мети (прогнозування)
III (проектування)	7. Визначення змісту і форм навчального процесу відповідно до мети 8. Визначення критеріїв оцінки і тестів для контролю за освоєнням змісту фізичного виховання 9. Обґрунтування концепції реалізації моделі методичної системи фізичного виховання
IV (реалізація)	10. Реалізація моделі методичної системи фізичного виховання студентів у навчальному процесі
V (впровадження)	11. Оцінювання результатів реалізації методичної системи і порівняння їх з прогнозованими результатами 12. Побудова оптимізованого варіанта конкретної методичної системи фізичного виховання (корекція)

Висновки

Упровадження методичної системи у навчально-виховний процес з фізичного виховання дозволило розкрити фізкультурно-оздоровчу компетентність студента як інтегративний багатофакторний стан фахівця, що характеризується гностичними, проектувальними, конструкторськими, моделювальними, технологічними, комунікативними, організаційними знаннями, вміннями і навиками, які забезпечують високу якість життєдіяльності.

Перспективи подальших досліджень спрямовані на адаптацію, модернізацію та впровадження методичної системи в навчальний процес з фізичного виховання студентів педагогічних спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баденюк Д. Интегрированный подход к изучению физической активности в университетах и колледжах Австралии / Д. Баденюк // Физическое воспитание и спорт в высших учебных заведениях за рубежом. – М.: ВНИИФКС, 1996. – Вып. 1. – С. 27–41.
2. Башкирова М.М. Спортивно-оздоровительные клубы за рубежом / М.М. Башкирова. – М.: ВНИИФКС, 1994. – 75 с.
3. Вендровская Р.Б. Тесты в Американской системе образования / Р.Б. Вендровская // Педагогика. – № 2. – 2001. – С. 96–103.
4. Грибан Г.П. Історичні аспекти становлення і розвитку системи фізичного виховання у вузах України / Г.П. Грибан // Наук.-метод. розробки для студ. та викл. кафедр фіз. вихов. – Житомир: ДАЕУ, – 2008. – 80 с.
5. Грибан Г.П. Модернізація методичної системи фізичного виховання студентів аграрних університетів / Г.П. Грибан // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків: ХОВНОКУ, 2012, № 9. – С. 34–38.
6. Грибан Г.П. Фізичне виховання студентів аграрних вищих навчальних закладів [монографія] / Г.П. Грибан. – Житомир: Вид-во Рута, 2012. – 514 с.
7. Зеленюк О. Трансформація навчальної дисципліни "Фізичне виховання" у контексті Болонської декларації / О. Зеленюк, А. Бикова // Молода спортивна наука України: зб. наук. праць з галузі фізич. культури та спорту. – Вип. 10. – Т. 3. – Львів: НВФ "Українські технології", 2006. – С. 373–378.
8. Литвин А.Т. Исторические предпосылки и теоретико-методологические основы современной системы физического воспитания: дис. канд. наук по физ. восп. и спорту: 24.00.02 / Александр Тарасович Литвин. – К.: НУФВСУ, 2007. – 203 с.
9. Пометун І.О. Формування громадської компетентності: погляд з позицій сучасної педагогічної науки / О. І. Пометун. // Вісник програм шкільних обмінів. – 2005. – № 23. – С. 18–24.
10. Приходько В. Чи є перша українська навчальна програма з "Фізичного виховання" для вищих навчальних закладів програмою розвитку цієї дисципліни? / В. Приходько, В. Шуба, В. Шуба // Спортивний вісник Придністров'я: наук.-теорет. журнал Дніпропетр. держ. інституту фіз. кул. і спорту, 2004. – № 7. – С. 73–76.
11. Приходько В.В. Креативна валеологія. Концепція і педагогічна технологія формування технічних і гуманітарних спеціальностей як будівничих власного здоров'я. [навч. пос.] / В.В. Приходько, В.П. Кузьмінський / Заг. ред. і передм. А.Г. Чичкова. – Дніпропетровськ: Нац. гірничий ун-т, 2004. – 230 с.

АНОТАЦІЇ

**МЕТОДИЧНА СИСТЕМА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ
ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ**

Грибан Г. П.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

У статті розкриваються аспекти технології формування фізкультурно-оздоровчих компетентностей у студентів вищих навчальних закладів. В основі технології навчання лежить проектування високоефективної навчальної діяльності студентів та управлінської діяльності викладача. Така стратегія впроваджується у принциповій направленості змісту і форм навчального процесу з пріоритетом на особистісно розвиваючі технології навчання.

Ключові слова: фізичне виховання, фізкультурно-оздоровча компетентність, методична система, студент.

**МЕТОДИЧЕСКАЯ СИСТЕМА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ
ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТОВ**

Грибан Г. П.

Житомирский государственный университет имени Ивана Франко

В статье раскрыты аспекты технологии формирования физкультурно-оздоровительных компетентностей у студентов высших учебных заведений. В основу технологии обучения положено проектирование высокоэффективной учебной деятельности студентов и управленческой деятельности преподавателя. Такая стратегия внедряется в принципиальной направленности содержания и форм учебного процесса с пріоритетом на личностно развивающие технологии обучения.

Ключевые слова: физическое воспитание, учебный процесс, физкультурно-оздоровительная компетентность, методическая система, студент.

**METHODOICAL SYSTEM OF PHYSICAL EDUCATION AS THE MEAN OF STUDENTS' SPORTS
RECREATION COMPETENCES FORMATION.**

Gryban G.

Zhytomyr state University named after Ivan Franko

The article reveals the aspects of the formation technology of students' sports recreation competences at higher educational institutions. At the heart of studying technology is the planning of students' high-performance educational activities and tutor's managerial activities. Such strategy is adopted to principal direction of the content and form of educational process with the priorities to individual development technologies of education.

Keywords: physical fitness, learning process, sports and health competencies, methodical system, student.

СКЛАДОВІ ПЕДАГОГІЧНОГО АВТОРИТЕТУ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Каплінський В. В., Асаулук І. О.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Постановка проблеми. Відомо, що слово «педагог» перекладається як *дітоводитель*, тобто людина, яка веде за собою інших. Однак, щоб успішно вести за собою інших, потрібно і себе «вести» до себе мудрішого, цікавішого, освіченішого, тобто триматись того напрямку, який виводить на шлях авторитету. А вже авторитет авансуватиме успіх, по-перше, особисто вчителю фізичної культури і його виховним впливам, по-друге, тій навчальній дисципліні, яку він веде, оскільки, чим вищий авторитет, тим важливіша для учнів навчальна дисципліна, провідником якої він є.

Серед способів здобуття влади над підлеглими авторитет є найнадійнішим і найпродуктивнішим, оскільки він вже сам собою є носієм сугестивного впливу. Навіть прямий вплив вчителя фізичної культури, який часто наштовхується на внутрішній опір, – при умові його авторитету буде супроводжуватись «зеленим світлом» для переходу інформації у внутрішній план особистості учня. Причина: влада авторитету, коефіцієнт корисної дії якої є набагато вищим і надійнішим, ніж авторитет влади. Авторитет є і надзвичайно вагомим коефіцієнтом професіоналізму вчителя фізичної культури і чи найважливішим чинником його успішної діяльності. Адже існує прямий зв'язок, який набув «рангу» закономірності виховання: успішність виховних впливів залежить від ставлення до особистості. Становлення авторитету вчителя фізичної культури вимагає виокремлення його основних компонентів, що і стало метою нашого міні- дослідження.

Виклад основного матеріалу. Безперечно, що авторитет сам собою не приходить. Його становлення залежить від багатьох чинників. У яких же напрямках важливо працювати над собою педагогові, зокрема вчителю фізичної культури, щоб здобути авторитет серед педагогів та учнів? Назвемо ті компоненти, які найчастіше називали педагоги та студенти, продовжуючи незакінчене речення: «*Авторитет вчителя фізичної культури в першу чергу залежить від...*». По – перше, це *високий професійний рівень, ерудиція, загальний світогляд*. У вчителі фізичної культури учні насамперед хочуть бачити професіонала у сфері фізичного виховання, який міг би дати поради щодо загартування, формування фізичних рис, здорового способу життя, фізичного самовдосконалення; міг би спрямувати у правильне русло самовиховання тощо. З іншого боку, – професіонала як педагога у широкому розумінні. Останнє